

O TO "ΕΛΛΗΝΙΚΟ"
ORIENT EXPRESS

ΚΕΙΜΕΝΑ : ΧΑΡΗΣ ΤΖΑΝΙΔΗΣ
ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΕΣ : ΓΙΑΝΝΗΣ ΚΕΛΕΣΑΚΟΣ

*"Η επιβατική αμαξοστοιχία
604 για Λάρισα,
Θεσσαλονίκη,
Αλεξανδρούπολη, Ορμένιο,
αναχωρεί σε πέντε λεπτά,
από την πρώτη γραμμή",
ακούγεται η φωνή από τα
μεγάφωνα του σταθμού σαν
τελευταία προειδοποίηση.*

ΚΑΠΟΙΟΙ καθυστερημένοι σκαρφαλώνουν βιαστικά, οι πόρτες των βαγονιών κλείνουν με πάταγο, ακούγονται ύστατοι αποχαιρετισμοί από τις γραμμές και τα παράθυρα. Δεν έχω κανέναν ν' αποχαιρετήσω, είν' ένα ταξίδι μο-

ναχικό, απόφαση της τελευταίας στιγμής, φυγή από την τσιμεντένια αγκαλιά της Αθήνας προς τον μακρινό Βορρά.

Το τρένο σφυρίζει τρεις φορές και αρχίζει να κινείται. Οι σιλουέτες ξεμακραίνουν στην πλατφόρμα, οι φωνές σβήνουν, ένας νέος ήχος κυριαρχεί, το μονότονο κροτάλισμα των τροχών στο σιδερένιο δρόμο. Κυλούν τα πρώτα λεπτά αδιάφορα έτσι όπως περνάει η διαδρομή ανάμεσα στις πυκνοκατοικημένες συνοικίες της Αθήνας και τα πρώτα χωριά της Αττικής.

Ρίχνω μια ματιά στη σύνθεση του οκταθέσιου κουπέ. Είναι ελλιπής, συνταξιδιώτες μου είναι μόνον ένα μικρό αγόρι με τον πατέρα του και ένας μεσήλικας, που δεν χάνει την ευκαιρία για να συνεχίσει τον πρωινό του ύπνο. Στην αρχή σε "συνεσταλμένη" θέση, που αργότερα, στον βαθύ του ύπνο, μετατρέπεται σε ύπτια. Πρώτος μας σταθμός ο **Αυλώνας** και καθώς αφήνουμε πίσω μας το "ατίθασο" ανάγλυφο

ΣΤΑΘΜΟΣ ΛΑΡΙΣΗΣ

Πλαστικές μορφές της Ελληνικής γης στις καλλιεργημένες εκτάσεις της κοιλάδας Ασωπού.

της Αττικής γης, βρισκόμαστε στα **Οινόφυτα** της Βοιωτίας. Μάταια αναζητώ κάποια ίχνη του "διονυσιακού φυτού". Κανένας αμπελώνας, μα μια γη σπαρμένη από δεκάδες βιομηχανικές εγκαταστάσεις.

Σε λίγη ώρα περνάμε την **Οινόη** και μπροστά μας διαγράφεται η εύφορη κοιλάδα του Ασωπού ποταμού. Στα αριστερά μας, πάνω απ' το αεροδρόμιο της Τανάγρας, ένας σχηματισμός πολεμικών αεροπλάνων σπάει το φράγμα του ήχου διώχνοντας τη γαλήνη από τα πρόσωπα των κομφών Ταναγραίων Κορών!

Δεν αργούμε να φτάσουμε στα κράσπεδα της "Καδμείας" **Θήβας** και μια νεαρή τσιγγάνα, που ζητάει το δίκιο της χειρονομώντας με θεατρικές κινήσεις, μου φέρνει στο μυαλό το "ανυπότακτο" της Αντιγόνης! Λίγα μέτρα πιο πέρα, κάτω απ' την καχεκτική σκιά μερικών κοκαλιάρικων δέντρων, έχει στηθεί η σκηνη-

τική πολιτεία. Ο καταυλισμός των τσιγγάνων που δουλεύουν στη συγκομιδή της ντομάτας και των άλλων κηπευτικών. Ο ιδρώτας τους και οι στάλες της τεχνητής βροχής "ζωγραφίζουν" τα χρώματα του ουράνιου τόξου... κατεβάζοντας τον πυρετό του κάμπου! Διασχίζουμε την πεδιάδα της Θήβας και μερικά χιλιόμετρα νοτιότερα από τη Λιβαδειά, πανέμορφα δρυοδάση ζωηρεύουν τους ήμερους όγκους του Ελικώνα! Η πεδιάδα φαρδαίνει, γεμίζει βαμβακοχώραφα και ανοίγεται προς την Ανατολή. Βρισκόμαστε στο λεκανοπέδιο, όπου μέχρι το 1931 απλωνόταν τα νερά της λίμνης Κωπαΐδας.

Τρεισήμισι χιλιάδες χρόνια πριν, ξεκινούν οι πρώτες προσπάθειες αποξηράνσής της, όπως μαρτυρούν ίχνη από τεχνητά αναχώματα και αποστραγγιστικές τάφρους, που η κατασκευή τους αποδίδεται στο μυθικό βασιλιά Μινύα. Δεν ξεμακραίνουμε πολύ από την Κωπαΐδα

και αριστερά μας ο ήλιος ασημίζει τις γυμνές κορφές του Παρνασσού, που ορμητικός κατεβάζει τις δασωμένες του πλαγιές. Και δεξιά μας, από το ύψος της Δαυλίας, μια αλυσίδα χαμηλά πετροβούνια, περιορίζει την πεδιάδα σε μια στενόμακρη λωρίδα της, την οποία διαρρέει ο ποταμός, βοιωτικός Κηφισός. Λίγα χιλιόμετρα βορειότερα - περνώντας την Τιθορέα - , το υψόμετρο αρχίζει να μεγαλώνει και κοντά στην Αμφίγλεια, το πράσινο θερειεύει από πολλά είδη θαμνοδασικής βλάστησης - καρυδιές, κασιανιές, αγριομηλιές και φράξους.

Σε λίγα λεπτά φτάνουμε στον **Μπράλο** και ο

απότομες βραχοπλαγιές. Το τοπίο είναι εντυπωσιακό.

Η καταπράσινη φύση του βουνού οργώνεται από στενά φαράγγια και βαθιά βάραθρα, που στα χείλη τους ακροβατικά ισορροπούν πελώριοι βράχοι! Για αρκετή ώρα περνάμε πάνω από μεγάλες σιδερένιες γέφυρες και μέσα από ατελείωτες γαλαρίες, όπου το φως με το σκοτάδι ασταμάτητα εναλλάσσονται και ο ήχος του τρένου ακούγεται σαν αγριεμένη ανάσα. Το βαγόνι έχει γεμίσει καπνισμένο αέρα και βαριά μυρωδιά απ' το άκαμπο πετρέλαιο της νηζελομηχανής. "Παλιά καραβάνια" στα δρομολόγια του Σ.Ε.Κ. ο ηλικοιωμένος

ΚΑΛΛΙΔΡΟΜΟ

υψομετρικός δείκτης του ωραίου πέτρινου σταθμού, μας πληροφορεί ότι βρισκόμαστε 390 μέτρα πάνω απ' την επιφάνεια της θάλασσας.

Αναχωρώντας από το Μπράλο η γη τινάζεται ακόμα ψηλότερα! Τώρα το τρένο κυκλωμένο από ένα ασφυκτικό περίγυρο βουνών, αναρχάται σε μεγάλο ύψος, ακροπατώντας σε

κύριος απέναντι μου. Θυμάται τα ταξίδια του με το "μουντζούρη"...τότε που το πέρασμα τούνελ με ανοιχτό παράθυρο, ισοδυναμούσε με αλλαγή χρώματος, απ' τα πυκνά σύννεφα καρβουνόσκονης που έβγαζε η ατμομηχανή! Πλησιάζουμε στη μεγάλη σιδηροδρομική **γέφυρα του Γοργοπόταμου** και το τοπίο ζωντανεύει με το "μάτι της ιστορίας"! Το

τρένο κινείται με ελάχιστη ταχύτητα και στο μέσον της γέφυρας, αναπέμπει σφυρίζοντας τον ευχαριστήριο χαιρετισμό! Από εδώ η γραμμή αρχίζει να χάνει ύψος, κατηφορίζει. Το τοπίο μαλακώνει και δεξιά μας, μέσα στην πεδιάδα, στους πρόποδες του βουνού Όθρου, βλέπουμε την πόλη της Λαμίας, έχοντας μερικά χιλιόμετρα δυτικότερα τον ορεινό όγκο της Οίτης, που μέχρι την κόψη της κορυφογραμμής του, το ντύνουν πανέμορφα ελατοδάση.

Συμπληρώνουμε τρεις ώρες ταξιδιού και το τρένο γλιστρώντας μέσα στον κάμπο του Σπερχειού, φτάνει για μια πεντάλεπτη στάση στο **Λειανοκλάδι**. Εγκαταλείπουμε τον μεγάλο σταθμό και η καμπύσια παρένθεση κλείνει.

Η γη μεταμορφώνεται και το τρένο πατώντας στην Όθρου, επιχειρεί και πάλι επίπονη ανάβαση, σε μια τραχιά ημιορεινή περιοχή. Διασχίζουμε αλλεπάλληλα τούνελ και σιδερένιες γέφυρες, που στα βάθρα τους στοιχειώνουν ακόμη γερμανικά πολυβολεία και σκοπιές απ' τα χρόνια της κατοχής! Παντού γύρω μας αντικρίζουμε μεγάλα ξέφωτα όπου συνυφαίνεται το γκριζό χρώμα της πέτρας με το πράσινο της αραιής φυτοκάλυψης. Μοναδική οπτική φυγή, οι σποραδικά εμφανιζόμενες ανάμεσα στα πουρνάρια, τους βάτους και τις κουμαριές, κατακίτρινες ανθισμένες σπάρτες!

Έχουμε αφήσει πίσω μας το σταθμό της **Στίρφακας**. Και τη μεγαλόπρεπη αυστηρότη-

ΚΑΜΠΟΣ ΛΑΜΙΑΣ

παραδομένος στο χαύνο
Ελληνικό καλοκαίρι.

Γέφυρα Γοργοποτάμου: Η γέφυρα της λεβεντιάς που μισό αιώνα πριν, στις 25 Νοεμβρίου 1942 ανατίναξαν οι ενωμένες αντιστασιακές δυνάμεις ΕΛΑΣ και ΕΔΕΣ πραγματοποιώντας το μεγαλύτερο σαμποτάζ στην ιστορία του Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου.

ΛΕΙΑΝΟΚΛΑΔΙ

Οι λεβέντικοι ήχοι της
Ρουμελιώτικης γλωσσολαλίας.

τα αυτής της "αγέλαστης γης" πολλαπλασιάζει το αγέρωχο πέταγμα ενός αετού, που με ανοιχτές τις φτερούγες σαν σταυρός, σκίζει τον αέρα, διαγράφοντας αναγνωριστικούς κύκλους, μέχρι τις απέναντι κορφές του Τυμφορηπού. Μα δεν περνά πολλή ώρα και ένα "πράσινο χαμόγελο", μια μικρή καλλιεργημένη κοιλάδα σε υψόμετρο 470 μέτρων, στη θέση της αποξηραμένης το 1924 λίμνης του Ξυνιά, αποκαλύπτεται μπροστά μας και μας αιφνιδιάζει. Εδώ η γραμμή, προσωρινά ισιώνει αλλά σύντομα ξαναηφορίζει πάνω "σε ταραγμένες αναγλυφές" του εδάφους, όπου από ένα θαυμάσιο μπαλκόνι στο ύψος του Δομοκού, μια θεαματική μοναδικότητα "εκατόν ογδόντα μοιρών" - ο Θεσσαλικός κάμπος - ξαναοίγεται στα πόδια μας, σαν απέραντη θάλασσα!

Η ματιά δε συγκρατείται, δραπετεύει σε αυτή τη χρυσαφένια θάλασσα, που τη μια στιγμή ωχελικά κυματίζει και την άλλη με μανία περιδινίζεται! Γυμνός ο ορίζοντας από βουνά, μόνο χωράφια με σπαρτά και πάνω τους

εκατοντάδες τρακέο, να πηγαινοέρχονται νευρικά σαν "μηχανοκίνητα μυρμηγκία". Το τρένο σιγά - σιγά βυθίζεται στον κάμπο και χωρίς αργοπορία φτάνει στον ωραίο σύγχρονο σταθμό του **Παλιοφάρσαλου**, που συναγωνίζεται σε αισθητική, το διπλανό του ομόλογο, του περασμένου αιώνα! Από το Παλιοφάρσαλο η γραμμή διακλαδίζεται. Το ένα σκέλος της στρέφεται ανατολικά και καταλήγει στο Βόλο και το άλλο βορειοδυτικά, - περνώντας απ' την Καρδίτσα και τα Τρίκαλα - φτάνει στην Καλαμπάκα.

Φεύγοντας απ' το "τρίστρατο" του Παλιοφάρσαλου, ο κάμπος σκυθρωπιάζει και η μουρμουριστή ψιχάλα που εδώ και ώρα μας ακολουθεί, μετατρέπεται σε καλοκαιρινή καταίγδα. Ήδη οι πρώτες αστραπές αρχίζουν να σκίζουν, τότε κατακόρυφα και τότε οριζόντια, άλλοτε επίμονα και άλλοτε ακαριαία το μελανιασμένο ουρανό, συνθέτοντας ένα συναρπαστικό φωτοηλεκτρικό πανόραμα! Στο δρόμο προς τη Λάρισα η βροχή σταματά. Το χώμα μουχομυρίζει, αναδύοντας μια

γεώδη φρεσκάδα. Και ο κάμπος τυλιγμένος σε μια αραχνούφαντη ομίχλη, σου μεταδίδει την ατέλειωτη γαλήνη του! Τώρα το τρένο σαν ναρκαωμένο κυλά πάνω στις ράγες και σε υπνωτίζει! Ελάχιστα χωριά συναντάμε στη διαδρομή μέχρι τη **Λάρισα**, όπου μας υποδέχεται η γνώριμη μιξέρια των εισόδων των μεγάλων ελληνικών πόλεων: χαμηλά σπιτάκια, στενά στριφογυριστά σοκάκια... αυτοσχέδιοι οικισμοί χτυπημένοι απ' τη φτώχεια! Με ρότα προς το βορρά εγκαταλείπουμε τη Λάρισα έχοντας συμπληρώσει κάτι παραπάνω από πέντε ώρες διαδρομής και δίπλα στη γραμμή χαμηλοί καλλιεργημένοι γεωλοφοί, σαν φέτες από καλοδουλεμένο πάτογουορκ ταράζουν την επίπεδη επιφάνεια της πεδιάδας... μιλώντας ψιθυριστά για το άφταστο μεγαλείο του Ολύμπου, που αριστερά μας, μόλις έχει αρχίσει να αγνοφάνεται. Δεξιά μας βαθιές χαράδρες οργώνουν το άλλοτε γυμνό και άλλοτε πυκνοδασωμένο

σώμα της Όσσας, που ρυθμικά καμπουριάζει και κορυφώνεται έως τα δυο χιλιάδες μέτρα και καμαρώνει, σηκώνοντας στην πλάτη του, ανεξίτηλα τα χρώματα της ιδέας της πρώτης στον κόσμο συνεταιριστικής οργάνωσης, που στήθηκε στο τέλος του 18ου αιώνα, στο χωριό Αμπελάκια!

Διανύουμε τα τελευταία χιλιόμετρα μέσα στη θαλπωρή του Θεσσαλικού κάμπου. Σε λίγο, περνώντας πάνω απ' τη σιδερένια γέφυρα του Πηνειού μπαίνουμε στην κοιλάδα των Τεμπών, όπου μια καταγιωτική επίθεση άγριας ομορφιάς αναστατώνει τον αμφιβληστροειδή μας! Η γραμμή έχει πλευρίσει το ποτάμι, που αψιδωμένο από γιγαντόκορμα πλατάνια, ασημένιες ιτιές, και λουλουδιασμένες ροδοδάφνες κυλά αρντίδωτα τα νερά του, ανάμεσα στους θεόκτιστους βράχους και τους γρεμούς του κάτω Ολύμπου και της Όσσας. Το τοπίο παραπέμπει σε εικόνες φωτογραφικών λευκωμάτων, ώσπου το τρένο να "προσγειω-

Ένα τράβελινγκ πανοράμικ μας παραδίδει στη γαλήνη του Θεσσαλικού κάμπου.

ΣΤΑΘΜΟΣ ΠΑΛΑΙΟΦΑΡΣΑΛΟΥ

θεί" μετά από δεκαπέντε λεπτά, απ' τον αυτερισμό των Τεμπών, στο τελευταίο Θεσσαλικό σταθμό, τη **Ραψάνη**.

Λίγα χιλιόμετρα πιο πάνω, αφήνουμε τη Θεσσαλία, η Μακεδονική γη μας καλωσορίζει, προσφέροντάς μας το πιο πολύτιμο συναπάντημα του "Ελληνικού Κόσμου" την ασύγκριτη δύναμη του Ολύμπιου τοπίου και το φωτεινό μυστήριο του Αιγαίου Πελάγους! Τώρα δεξιά μας, δροσιζει τις αισθήσεις μας μια καταγάλανη θάλασσα με δαντελωτές ακρογιαλιές και απάνεμους ορμίσκους. Και αριστερά μας, σαν κυκλώπειο τείχος φράζει τον ορίζοντα καταπράσινος ο "γίγαντας" των ελληνικών βουνών, ο θεϊκός Όλυμπος, όπου ακόμη ο χειμώνας ασπρίζει τις κορφές του. Συμφύσεις εποχών, πανάρχαιοι διάλογοι μύθου και γεωγραφίας και χωριά, παράλια χωριά πνιγμένα στο πράσινο αναπαύονται στη σκιά του!

Πρώτος μας σταθμός στη Μακεδονία, ο **Πλαταμώνας** με το εντυπωσιακό μεσαιωνικό του κάστρο, βιγλάτορας να στέκει πάνω στον

κατάφυτο λόφο αριστερά της γραμμής και λίγα χιλιόμετρα βορειότερα η **Λεπτοκαρδιά** με τις μεγάλες ξενοδοχειακές εγκαταστάσεις, τα γραφικά κεντράκια πάνω στο κύμα και τις σταρένιες αμμουδιές.

Συνεχίζοντας το ταξίδι μας προς το βορρά, στο ύψος του **Λιτόχωρου**, χρυσοστεμμένος απ' το γλυκό απογευματινό φως που διαπερνά την αραιή συννεφιά, προβάλλει ο Μύτικας! Η πιο ψηλή εξουσία του Ολύμπου, ο θρόνος των δώδεκα θεών. Και στα πόδια του, αθέατη, αφιέρωμα στον κορυφαίο των Θεών, η ιερή πόλη των Μακεδόνων. Το **Δίον**!

Όμως το γρήγορο πλανάρισμα του τρένου πάνω στη ντυμένη με τα αγροτικά της ενδύματα - οπωροφόρα δέντρα και γόνιμα χωράφια - πεδιάδα της Κατερίνης, μας επαναφέρει στο παρόν! Φθάνουμε στο σταθμό της **Κατερίνης**, και μια υπόκωφη μελωδία σαν πασαρτού από ήχους, ξεκλειδώνει από μέσα μου πατιναρισμένες μνήμες και νοσταλγία! Το τρένο φεύγει στις οχτώ... και ο σταθμάρχης κουνώντας το υπηρεσιακό του καπέλο με τον

κόκκινο ουρανό, δίνει το σήμα για αναχώρηση!

Εγκαταλείπουμε τη χαμηλού προφίλ πόλη της Κατερίνης και αριστερά μας πλέον, ορθώνονται καταπράσινα απ' τα ατέλειωτα δάση της οξιάς τα Πιέρια όρη. Ενώ δεξιά μας, το τοπίο ασπρίζουν οι αλυκές του Κίτρους.

Έχουμε αγγίξει τις εξήμισι ώρες διαδρομής και ένα ξεμούδιασμα για καφέ, με οδηγεί στο ξύλινο βαγόνι - μπαρ, που στους φθαρμένους τοίχους του, συντηρεί τις "περήφανες αναμνήσεις" του από την εποχή της Μπελ-Επόκ: περιελισσόμενα κλήματα, χρυσές γιοράντες και άλλα διακοσμητικά μοτίβα της Αρ-Νουβώ! Επόμενος σταθμός το χωριό **Αγαθούπολη**, όπου λίγα χιλιόμετρα βορειοανατολικότερα, η επίπεδη γη κολπώνεται και κατακερματίζεται. Τώρα, αντίγραμμάς, εκτείνεται η τεράστια περιοχή των δέλτα των μακεδονικών ποταμών - Λουδία, Αλιάκμονα και

Αξιού - αγκαλιασμένη από τα νερά του Θερμαϊκού, που πορφυρώνονται απ' τις αδύνατες ακτίνες του απογευματινού ήλιου!

Δεν περνά πολλή ώρα, η θέα της θάλασσας χάνεται. Και το τρένο "καταβροχθίζοντας", εύκολα καμπίσια χιλιόμετρα οδεύει προς το **Πλατύ**. Το σιδηροδρομικό κόμβο που συνδέει τις πόλεις της Κεντροδυτικής Μακεδονίας μέχρι τη Φλώρινα και τα γιουγκοσλαβικά σύνορα με τη Θεσσαλονίκη. Από το Πλατύ, η γραμμή στρέφεται ανατολικά και περνώντας δίπλα από ατέλειωτα στρέμματα με ορυζώνες, σημαδεύει Θεσσαλονίκη.

Σιγά-σιγά η ατμόσφαιρα γκριζάρει, οι εικόνες αλλάζουν και το φυσικό τοπίο υποχωρεί δίνοντας τη θέση του στο βιομηχανικό πολιτισμό! Τώρα πλέον, ο αχός της πόλης ακούγεται βαριά... Βιομηχανική περιοχή **Θεσσαλονίκης**, φουτουριστική αίσθηση: εργοστάσια, καμινάδες, αποθήκες!

Σιδηροδρομικός σταθμός Θεσσαλονίκης.

Ο μεγαλύτερος σταθμός της Ελλάδας, το μυοκάρδιο του σιδηροδρομικού δικτύου της χώρας μας, πύλη επικοινωνίας.

Ακριβείς στο ραντεβού μας, ύστερα από οχτώ ώρες ταξιδιού φθάνουμε στη συμπρωτεύουσα! Τα φώτα στην πόλη έχουν ανάψει και το βράδυ η καρδιά της θα χτυπάει ζωηρά!

Το άλλο πρωί με βόρεια κατεύθυνση αποχαιρέτούμε τη Θεσσαλονίκη. Και σε λίγη ώρα μια πρωτόγνωρη εμπειρία - η απεραντοσύνη του κάμπου της κεντρικής Μακεδονίας - αλλάζει τις κλίμακες, παραβιάζοντας την "τεκτονική ευρωστιά" της ελληνικής γης. Βρισκόμαστε στη περιοχή που το "αιώνιο ταξίδι" των μακεδονικών ποταμών δημιούργησε με τις προσχώσεις του την μεγάλη ελληνική πεδιάδα, απομακρύνοντας μέρα με τη μέρα δεκάδες χιλιόμετρα νοτιότερα τη θάλασσα, που μερικές χιλιάδες χρόνια πριν έφτανε έως τις παρυφές της Βέροιας της Έδεσσας και του Κιλκίς. Σε αυτόν τον ανοχύρωτο από βουνά κάμπο ξεσπά κάθε χειμώνα η παγωμένη πνοή του βορινού Βαρδάρη.

Χωρίς ανθρώπινα σημάδια, με ανεμπόδιση

ορατότητα συνεχίζουμε τη πορεία μας στη κίτρινη ερημιά του κάμπου και τα αθέριστα σταροχώραφα δίπλα μας τρεμουλιάζουν σαν τις ξέφρενες πινελιές των αγροτικών τοπίων του Βαν Γκογκ. Μα μέσα στο βαγόνι μια άλλη πορεία συνεχίζεται...!

Αυτή της νεοφερμένης απ' την πρόην Σοβιετική Ένωση πολυμελούς ποντιακής οικογένειας. Με άδεια μάτια με κοιτά όση ώρα ξετυλίγει το ματωμένο οδοιπορικό της, η ογδονταεπτάχρονη "τιμονιέρισα" των τριών γενεών, η κυρα-Σόνια. Που ξεκινά στις αρχές του αιώνα, απ' τα παράλια του Ευξείνου Πόντου και εν μέσω δύο παγκοσμίων πολέμων, διώξεων και εξοριών, περνά στη Ρωσία και τις στέπες του Καζαχστάν. Για να καταλήξει στο τέλος του αιώνα, στο κέντρο υποδοχής παλλιννοστούτων, στις Σάπες Ροδόπης. Κανένα τσά-κιωμα δεν αλλοιώνει τη φωνή της. Μονάχα στιγμιαία η πνοή της χάνεται στην επωδό: *"Γιε μου ήρθα στην Ελλάδα να πω μια*

Λίμνη Κερκίνη. Ένα μπουκέτο κίτρινα νούφαρα σου "γνέφει" στις ομορφιές της λίμνης.

ΣΤΑΘΜΟΣ ΠΕΤΡΙΤΣΙΟΥ

γουλιά γλυκό νερό και να πεθάνω".

Έχουμε καλύψει σχεδόν μια ώρα διαδρομής και αφήνοντας πίσω μας το **Κιλκίς**, έξω από το χωριό Χέρσο, το τοπίο γίνεται "συγγενικό". Γεμίζει με ένταση, απ' τις νευρικές νότες που δίνουν οι απαλόγραμμοι λόφοι, στην επίπεδη πεδιάδα! Το τρένο τώρα αρχίζει να ανηφορίζει προς το οροπέδιο, που σ' αυτήν την άκρη της Ελλάδας, ασκητεύει η **Λίμνη Δοϊράνη**. Ήδη αριστερά μας εμφανίζονται να κυματίζουν τα νερά της λίμνης και πάνω τους σαν να στέλνουν "ειρωνικά διαβήματα"... χορεύουν οι σημαδούρες που χωρίζουν τα υδάτινα Ελληνοσκοπιανά σύνορα! Στο βάθος, στις απέναντι όχθες, αμφιθεατρικά χτισμένα, φιγουράρουν τα παραλίμνια χωριά των Σκοπίων. Τα οποία οι περισσότεροι ντόπιοι, σαν να εξορκίζουν το κακό... αποκαλούν, σερβικά! Λίγα λεπτά αργότερα κοντά στο χωριό Μουριές, η γραμμή σταματά την ανοδική της πορεία, προς το βορρά, καμπυλώνει και στρέφεται ανατολικά. Από εδώ πλέον, τίποτα δεν θυμίζει κάμπο. Η ορεινή γη παίρνει εκδίκηση και αριστερά μας σηκώνει απροσπέλαστο

σύνορο με τη Βουλγαρία, τη δαιδαλώδη οροσειρά του **Μπέλες**. Με τα αλπικά λιβάδια να στολίζουν τις αλυσιδωτές κορφές της και τα γραφικά χωριά σφηνωμένα στις δασοσκεπαστες πλαγιές της. Και δεξιά μας προς το νότο, τους ανάλαφρους δασωμένους όγκους απ' τα **Κρούσια**. Πανέμορφη είναι η διαδρομή σε αυτό το μικρό πλάτωμα ανάμεσα στα δυο βουνά, κατάφυτη η περιοχή από ψηλά φυλλοβόλα και πλατύφυλλα δέντρα, που αραιά διακόπτονται από μικρές καλλιέργειες.

Σε λίγη ώρα φτάνουμε στο κεφαλοχώρι της Ροδόπολης και η γραμμή πλησιάζει την τεχνητή **Λίμνη της Κερκίνης**. Αυτό το ζηλευτό έργο του ανθρώπου, που το 1932 με ένα μεγάλο φράγμα, εγκιβώτισε τα ορητικά νερά του ποταμού Στρυμόνα, δημιουργώντας έναν οικολογικό παράδεισο. Κιβωτό ζωής και ποιητικής ομορφιάς...! Ακύμαντο γαλάζιο που πάνω του καθρεφτίζεται η σκοτεινή φιγούρα του Μπέλες. Νερά σπαρμένα με καταπράσινα χαλιά από νούφαρα, παρυδάτια δάση με υδρόβιες λεύκες που βυθίζουν ένα μπόι το κορμί τους στο νερό, γλοερά υγρολίβαδα, και

πουλιά. Αποικίες από πουλιά, πελαργοί, αργυροτσικνιάδες, πελεκάνοι να ανεμογλιστρούν στη διάφανη ατμόσφαιρα του πρωινού!

Έξω απ' το χωριό Βυθώνεια η λίμνη χάνεται και το Μπέλες αρχίζει να χαμηλώνει, μα η περιοχή εξακολουθεί πράσινη. Μερικά χιλιόμετρα πιο πέρα, φρουρός στο νότιο άνοιγμα της στενής κοιλάδας, που οδηγεί μετά από δώδεκα χιλιόμετρα στα οχυρά του Ρούπελ και τα Ελληνοβουλγαρικά σύνορα του Προμαχώνα, στέκει το χωριό **Πετρίτσι!**

Περνώντας τη σιδερένια γέφυρα του ποταμού Στρυμόνα η γραμμή ξεκολλάει απ' τα σύνορα,

Συνωστισμός ανθρώπων και μηχανών που αναμετρούνται με τη γη και συναγωνίζονται σε αντοχή πυρπολημένοι απ' τον καυτό καλοκαιρινό ήλιο... Βάλαμο στη μοναξιά τους, εκεχειρία στον αγώνα τους με τη γη, το σήκωμα του κεφαλιού στο πέρασμα του τρένου και ο φευγαλέος χαιρετισμός με τον άγνωστο επιβάτη του!

Μια άστοχη βολή του ποτιστικού που αντί να ξεδιψάσει το κάμπο, μουσκεύει όλα τα μπροστινά καθίσματα του βαγονιού, δημιουργεί αναγκαστικές συμπτώξεις, φέροντας δίπλα μου ένα ζευγάρι Βουλγάρων μεταναστών. Τον Στόγιαν και τη Μίρκα. Ο Στόγιαν κοινο-

ΣΤΑΘΜΟΣ ΣΕΡΡΩΝ

και κατηφορίζει προς το Νότο.

Τώρα απέναντί μας φαίνονται τα πολύκορφα όρη της **Βροντούς** και στους πρόποδες τους με κορωνίδα το βυζαντινό του κάστρο, το **Σιδηρόκαστρο**.

Μετά το Σιδηρόκαστρο το τοπίο αλλάζει και απλωμένος μπροστά μας ξανοίγεται ο θαλερός κάμπος των Σερρών, που δεν γνωρίζει σχόλη!

νιολόγος, γνωρίζει άριστα τα "πέτρινα χρόνια" της μεταπολεμικής μας Ιστορίας, από τους Έλληνες συμφοιτητές του στο Πανεπιστήμιο της Σόφιας. Χωρίς αναισθητικό και με διανοητική ζέση ξεδιπλώνει τις σκέψεις του!

Συγκρίνει εκείνο το χθες της Ελλάδας, με το σήμερα της Βουλγαρίας και μετεωρίζεται σε διλήμματα... Ανησυχεί για την κατάσταση

στην πατρίδα του και με αιρετική αιχμηρότητα αναφέρεται στην παλλινδρομική πορεία της Ιστορίας και την καταθλιπτική ομορφιά της δημοκρατίας!

Η Μίρα συγγραφέας, μιλά με τους ήχους της ψυχής και με άλλους κώδικες προσπαθεί να ερμηνεύσει το γιατί...! Θαυμάζει το έργο του Θόδωρου Αγγελόπουλου και κουνώντας το κεφάλι της με νόημα, δείχνει τον εαυτό της και το Στόγιαν... σαν να αισθάνεται πρωταγωνίστρια, σε κάποια απ' τις τελευταίες του ταινίες!

Κάθε σταθμός και χωρισμός! Το τρένο σταματά στο σταθμό των **Σερρών**. Και το ζευ-

νεφα που διαρκώς στριφογυρίζουν σαν φράκταλς, αλλάζοντας σχήματα. Και δεξιά μας προς το νότο το καταπράσινο **Παγγαίο** που κρύβει καλά στα σπλάχνα τις χρυσοφόρες του φλέβες - τα αρχαία του μεταλλεία. Αυτά που χάριζαν σε Αθηναίους και Μακεδόνες τον πολύτιμο χρυσό!

Λίγα χιλιόμετρα νοτιότερα, κοντά στο χωριό Δήμητρα, η πεδιάδα των Σερρών στενεύει. Διασχίζουμε το στενό βραχώδες πέρασμα ανάμεσα στα δυο βουνά και περνώντας τέσσερα μεγάλα τούνελ, φθάνουμε στο χωριό Φωτολίβος. Τώρα μπροστά μας εμφανίζεται στη μέση ενός κύκλου πανύψηλων βουνών,

Ριπές μοναξιάς στη μακεδονική ενδοχώρα.

γάρι των Βαλκάνιων φίλων, συνεχίζοντας το ταξίδι του Οδυσσέα χάνεται σε αργό μαυρινό πλάνο!

Ο απαραίτητος έλεγχος στα ύφαλα του τρένου απ' τους σιδηροδρομικούς και το οκέν για αναχώρηση. Φεύγοντας από τις Σέρρες, βορειοανατολικά, βλέπουμε τις μυτερές κορφές του **Μενοίκιου** όρους να "σκιαμαχούν" με μια "αριμάδα" χιονόλευκα σύν-

ένα απαλό πράσινο βύθισμα του εδάφους, η μικρή λοφώδης πεδιάδα της Δράμας! Ελάχιστα χιλιόμετρα διανύουμε μέσα στην παντού καλλιεργημένη πεδιάδα και κοντά στη γραφική ρεματιά του παραπόταμου του Στρουμόνα, **Αγγίτη**, το τρένο απρόσμενα σταματά. Βλάβη ή παραχώρηση προτεραιότητας στο Intersity; Δεν έχει σημασία... και αμέσως οι ανυπόμονοι εκδηλώνονται

ΣΤΑΘΜΟΣ ΔΡΑΜΑΣ

"μεσογειακά"! Στην αρχή με ευθύβολες ατάκες και μουρμουρητό, μα όσο περνά η ώρα το κλίμα αλλάζει και οι "φίλαθλες" πολιτικές αφιμαχίες κυριαρχούν! Όμως χωρίς να φθάνουν στα "υψόμετρα αήγλης" εκείνων της δεκαετίας του ογδόντα. Που γινόταν αφορμή για γραφικές συρράξεις και αλλαγές θέσεων, για να οριοθετηθούν τα αντιμαχόμενα στρατόπεδα και να μη μολυνθούν οι πράσινοι απ' τους Βενέτους!

Σε λίγη ώρα το τρένο αργοξεκινά και τα "εύφλεκτα ιθαγενή αντανάκλαστικά ξεθυμαίνουν"! Ήδη αγγίζουμε τις τέσσερις ώρες ταξιδιού και αριστερά μας ο βορράς, κλείνει απ' τους ορεινούς όγκους του **Φαλακρού**, που στα ριζώματα τους φυτρωμένη βρίσκεται η καταπράσινη πόλη της **Δράμας**. Μια μικρή στάση και σε λίγο σαν κουνίδα η Δράμα μικραίνει, χάνεται απ' τα μάτια μας και μαζί της σβήνει και η ανάσα του κάμπου!

Έξω απ' το χωριό Νικηφόρος το τοπίο μεταμορφώνεται και το τρένο ξαναρχίζει να "λαχανιάζει" πάνω σε λιβαδιασμένες λοφο-

σειρές και ανήλικα πετροβούνια, σε μια θαυμάσια διαδρομή, μέχρι το **Παρανέστι**. Μετά το Παρανέστι, όσο μακριά και να κοιτάξεις αντικρίζεις βουνά, αδιαπέραστα δάση και νερά. Την οροσειρά της **Ροδόπης** και το **Νέστο**! Με ένα γιγαντιαίο σλάλομ", σαν να πετάμε πάνω στα πρόβουνα της δυτικής Ροδόπης, ξεκινάμε την πέντε αστέρων διαδρομή! Και περνώντας τη σιδερένια γέφυρα του Νέστου η θέα του ποταμού σε αιχμαλωτίζει. Μέσα σε μια "πράσινη ρητορεία" ο Νέστος ανοιχτός σαν θάλασσα κατεβάξει ατακάλαστα τα νερά του, σχηματίζοντας μικρά νησιά και ξανθιές αμμουδερές παραλίες.

Ακολουθούμε τη ροή του ποταμού και σε είκοσι λεπτά, πνιγμένη σε πυκνό δάσος συναντάμε την κομόπολη της **Σταυρούπολης**. Πύλη στα Θρακικά Τέμπη, το πιο αστραφτερό καλωσόρισμα της Θράκης! Από εδώ το κάλεσμα της άγριας φύσης γίνεται αποθεωτικό! Ό,τι λάμπει είναι χρυσός! Το τρένο τώρα σκαρφαλώνει στην τρυπημένη από αμέτρητες

γαλαρίες κάθετη βουνοπλαγιά και από κάτω το ποτάμι φιδουσέρεται μαιανδρικά, μέσα στα ξεδιπλώματα των βουνών και σε άβατες χαράδρες! Σε δέκα λεπτά βρισκόμαστε στον εγκαταλελειμμένο σταθμό των **Λιβερών**, στην καρδιά του φαραγγιού και τα γαλαζοπράσινα νερά του Νέστου αλλάζουν χρώμα, ανταριάζουν και αφρισμένα ορμούν να περάσουν, αυτό το στενό "δαχτυλίδι" γης! Όμως, λίγα χιλιόμετρα νοτιότερα, ο αέρας σταματά να νοτίζει τις αισθήσεις μας. Το ποτάμι ημερώνει και ελευθερωμένο απ' το "βρόχο" του φαραγγιού, κυλά στη σκουροπράσινη πεδιάδα της **Χρυσούπολης**. Έπειτα από τρία τέταρτα κοινής πορείας οι δρόμοι μας χωρίζουν. Το τοπίο χάνει την επίσημη θωριά του και η γραμμή στρέφεται ανατολικά. Σε λίγα λεπτά φτάνουμε στους **Τοξότες**.

Εδώ το σκηνικό αλλάζει. Και ο τίτλος του οδοιπορικού με το **Όριαν Εξπρές**... δικαιώνεται. Ένα πλήθος ανθρώπων, μια πολιτισμική διαφορετικότητα κλέβει την παράσταση, ανεβάζοντας στο τρένο μια "ζεστή

αίσθηση Ανατολής": Ηλικιωμένες βρακοφόρες ντυμένες με φωναχτά χρώματα και άλλες νεότερες με τη χαρακτηριστική μτέρτα και το λευκό κεφαλόδεσμο και άντρες που κουβαλούν μεγάλους μπόγους δορυφορμένοι από ένα "δυσανάλογο" τσούρμιο πιτσιρικιάδων.

Δεν πρόλαβε καλά - καλά, να πατήσει το πόδι της στο τρένο και αμέσως η νεαρή γυναίκα με την ανατολίτικη προφορά, επίμονα ζητά από το σταθμάρχη να μάθει, τι ώρα φτάνουμε στο Διδυμότειχο. Όμως αντί για απάντηση εισπράττει τη "ρωμείκη" προτροπή ενός σιδηροδρομικού προς το μηχανοδηγό: *"Αργύρη, να πας γρήγορα, μην κάνεις στάσεις γιατί η κυρία βιάζεται!"* Μάλλον συνηθισμένη, με χαμόγελο και μια χειρονομία αδυναμίας αντιμετωπίζει το "άκακο" αστείο, η ανοιχτόκαρδη και αυτονομημένη απ' την εσωστρεφή κουλτούρα των ομοφύλων της, Αϊσέ. Η οποία μετά από μια προθέρμανση εξοικίωσης, δεν τσιγγουνεύεται τα βαριά λόγια: το γάμο της με τον χριστιανό... και τα αναχώματα που ροκανίζουν

Σταθμός Παρανεστίου: Πόθος φυγής; Η Ιθάκη της επιστροφής;

ΝΕΣΤΟΣ

**Μέσα σε μια πράσινη ρητορεία και
σχηματίζοντας ξανθιές παραλίες**

**ανοιχτός σαν θάλασσα κατεβάζει ατσαλάκωτα τα νερά του,
και μικρά νησιά.**

ΣΤΑΘΜΟΣ ΣΤΑΥΡΟΥΠΟΛΗΣ

τα λίγα και απλά "θέλω" της ζωής της!
Έχουμε αφήσει πίσω μας τους Τοξότες και το τρένο τώρα κινείται ανάμεσα σε ένα σκληρό κοντράστ άγριου και ήμερου! Αριστερά μας το τοπίο είναι ορεινό, από παντού ξεφτυρώνουν σκελετωμένα βουνά και μικροί οικισμοί σκαφαλωμένοι στις πετρώδεις πλαγιές τους. Και δεξιά μας απλώνεται η πεδιάδα της Ξάνθης, με καταπράσινα καπνοχώραφα και εκτεταμένες εκτάσεις με καλλιεργούμενες για ξυλεία λευκές, που το κόψιμό τους πυροδοτεί μια ακατάσχετη καταστροφολογία από ορισμένους οικολογούντες τους βαγονιού!
Δεν αργούμε να φτάσουμε στην **Ξάνθη** και αριστερά μας πάνω σε μαλακά υψώματα προβάλλουν οι μαχαλάδες της παλιάς της πόλης, ρίχνοντας τη σκιά τους στη σύγχρονη όψη της! Λίγα χιλιόμετρα ξεμακραίνουμε απ' την Ξάνθη και ένα σμήνος κατάλευκων ερωδιών, κλέβει το βλέμμα μας οδηγώντας το ελάχιστα χιλιόμετρα νοτιότερα, στη Λίμνη **Βιστονίδα**. Ένα δεκάλεπτο περίπου διαρκεί αυτός ο γαλάζιος αφηνδιασμός, ώσπου να χαθούν απ' τα μάτια μας τα νερά της λίμνης και να

βρεθούμε στο μεικτό κεφαλοχώρι του **Ιάσμου**. Εδώ καμπαναριό και μιναρές ενώνουν και ανεβάζουν στον ίδιο ουρανό τις ελπίδες χριστιανών και μουσουλμάνων! Αλλά οι επίγειες επιθυμίες δεν στοιχίζονται...και άλλες κηδεμονίες αναζητούν τα στραμμένα προς την Ανατολή δορυφορικά πιάτα της Τ.Υ.! Σήμα κατατεθέν κάθε μουσουλμανικής κοινότητας! Στο διπλανό βαγόνι το γλέντι έχει ανάψει. Μια κακόχη πολυφωνία που ηχεί σαν παραμιλητό σπάει τη μονοτονία του ταξιδιού. Μερικοί φαντάροι που μετά βίας στέκονται στα πόδια τους, απ' την κούραση και το πιτό σταλάζουν, τη σκοτούρα τους χορεύοντας με αδέξιες κινήσεις τους καμηούς του Καζαντζήδη και βαριά ζειμπέκικα! Όμως το δρώμενο δεν εμπνέει τα ίδια αισθήματα σε όλους τους επιβάτες. Οι περισσότεροι δεν το καλοδέχονται. Απογαλακτισμένοι από αυθόρμητες βεγγέρες δυσανασχετούν και διαμαρτύρονται. Μόνο λίγοι, οι "περπατημένοι" φρεσκάρουν στη μνήμη τους τα νιάτα τους και με νοσταλγία διηγούνται τα δικά τους κατορθώματα!

Πλησιάζουμε τη γέφυρα του αφυδατωμένου ποταμού **Κομψάτου** και η ιππίατη παράδοση, οι τελευταίοι απόηχοι της Προβιομηχανικής Εποχής διεξάγει σκληρές μάχες οπισθοφυλακής! Ένα μικρό κομβίο αραμπάδες φορωμένο με σανό και τέσσερις - πέντε μαυροφορεμένες μουσουλμάνες, σε ρυθμό "λάργκο" κινείται πάνω στη γέφυρα, αδιαφορώντας για τα ρυθμικά κορναρίσματα των μπουτλιαρισμένων οδηγών!

Έχουμε αγγίξει τις εξίμηση ώρες διαδρομής και μαζί και την καταμεσής στο κάμπο "φωτογενή" πόλη της **Κομοτηνής**, στην οποία δεν σταματάμε για πολύ και μόλις οι σιδηροδρομικοί παραδώσουν τους σάκους με τη στρατιωτική αλληλογραφία, αναχωρούμε. Από την Κομοτηνή η γραμμή χαμηλώνει προς το Νότο και το τρένο γλιστρά στην εύφορη πεδιάδα της. Μα δεν θα αργήσει να ξεκαμπώσει. Από το χωριό **Συκοραάχη** η φύση χάνει την καμπύσια της απλότητα και το τρένο

Ξαναρίχνεται σε ειδικές διαδρομές. Για μισή ώρα, μέχρι την πεδιάδα της Αλεξανδρούπολης κινούμαστε σε μια κατάφυτη από κωνοφόρα δέντρα, βελανιδιές, αγριόκεδρους και ανθισμένες αγριοτριανταφυλλίες, ημιορεινή διάβαση.

Λίγα χιλιόμετρα μας χωρίζουν απ' την πρωτεύουσα του νομού Έβρου, την **Αλεξανδρούπολη** και η αύρα του Αιγαίου επιστρέφει! Το πέλαγος της Θράκης αστράφτει και πάνω στα βαθυγάλανα νερά του τρεμοπαίζει η ντελικάτη σιλουέτα της **Σαμοθράκης!**

Ήδη το τρένο διασχίζει τις ακραίες συνοικίες της πόλης και κατευθύνεται προς το λιμάνι. Η χορταστική μας παραμονή, για σαράντα πέντε περίπου λεπτά στη πόλη, μας ξεναγεί στα μυστικά της ήμερης ζωής της και στη νοσταλγική ομορφιά της παραλίας της, που με το "λαμπερό μάτι" του πιο ψηλού φάρου του αρχιπελάγους, φωτίζει το δρόμο των θαλασσινών, μέχρι τα χαμηλά βουνά της άλλης όχθης του

Σταθμός Κομοτηνής: Φιγούρα ιντέρα, Μουσουλμάνα ντυμένη με ανατολίτικη φορεσιά στο σταθμό της Κομοτηνής.

Αιγαίου, που ξεπροβάλλουν σαν ρύγχος δελφινιού, κρύβοντας πίσω τους τα "στενά". Τα Δαρδανέλια! Το τρένο έχει αρχίσει να αργουέρεται κάνοντας ελιγμούς μπρος - πίσω, φωτεινά σήματα αναβοσβήνουν, τα κλειδιά των βοηθητικών γραμμών ανεβοκατεβαίνουν και με ένα παρατεταμένο σφύριγμα χαιρετάμε την Αλεξανδρούπολη!

Δεν απομακρυνόμαστε πολύ και μπροστά μας τώρα ανοίγεται σε μήκος είκοσιπέντε χιλιόμετρων, έως τα νότια της κωμόπολης των **Φερρών**, η προαχουιγενής επίπεδη επιφάνεια, του **Δέλτα του Έβρου**.

Ο σπάνιος αυτός υδροβιότοπος, όπου το ποτάμι διακλαδίζεται σε δεκάδες υδάτινες ροές, δημιουργώντας ένα εντυπωσιακό μωσαϊκό μικροτοπίων. Με αμμοθίνες και διαμελισμένες ακτές σκεπασμένες από αρμυρίκια, με βαλτοτόπια και αβαθείς λιμνοθάλασσες, λιμνοθάλασσες που βρίσκουν τροφή και καταφύγιο πολλά είδη μεταναστευτικών πουλιών και όσο ανεβαίνεις βορειότερα τα υγρολίβαδα και οι απέραντοι καλαμιώνες, εναλλάσσονται με μεγάλες λόχμες δασικής

βλάστησης και χωράφια με αφράτα καφεκόκκινα χρώματα. Όμως το ύψος των Φερρών, αυτή η οικοσυστημική ισοροπία, παραχωρεί τη θέση της σε μια άλλη... "παλλόμενη ισοροπία"! Από εδώ και πέρα, άλλοτε σε απόσταση οπτικής βολής και άλλοτε ελάχιστα χιλιόμετρα πιο μακριά, θα συναντούμε δεξιά μας, τα "υδάτινα όρια τριβής" ανάμεσα στους δυο λαούς! Τα χωρισμένα στη μέση...νερά του ποταμού Έβρου!

Τώρα αποδεσμεύομαι από χάρτες και σημειώσεις. Ο δείκτης της πυξίδας καρφώνεται στο βορρά και το τρένο ακουμπισμένο στα πιο "ανήσυχα" εθνικά μας σύνορα, σπριντάρει στην τελική ευθεία!

Το χαλί έχει πυκνώσει και συνεχώς στρατιωτικές εγκαταστάσεις ξεφυτρώνουν μέσα στον κάμπο, υποβάλλοντάς σου "υποσυνείδητες πολώσεις στρατιωτικής άμιλλας" και ένα αίσθημα έντασης που όμοιο του δεν νιώθεις περνώντας από άλλες παραμεθόριες περιοχές!

Ωστόσο, οι "Εβρίτες" συνταξιδιώτες μου δεν δείχνουν να συμερίζονται τις "εφήμερες

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟΛΗ

Ανθισμένος ύπνος! Τα ασπρόμαυρα όνειρα της Αισέ!

ευαισθησίες" μας. Αντίθετα όπως λένε χαμογελώντας δεικτικά: "εσείς οι κάτω μας τρομάζετε και όχι οι απέναντι" αναφερόμενοι στις ανέξοδες κορώνες ορισμένων μέσων!

Πλησιάζουμε το χωριό **Πέπλος** και για πρώτη φορά ο Έβρος δηλώνει την παρουσία του. Μερικά χιλιόμετρα ανατολικότερα, το πέρασμα του ποταμού ιχνηλατούν, οι πανύψηλες λεύκες και ιτιές που σαν "δενδρινή κιονοστοιχία" υψώνονται στις όχθες του!

Κοντεύουμε να συμπληρώσουμε εννέα ώρες ταξιδιού φτάνοντας στο **Σουφλί**, όπου γερασμένα κουκούλοσπιτα και παλιά αρχοντικά απ' τα χρόνια του μεταξοσκώληκα, χαμηλόφωνα διηγούνται τις παλιές του δόξες! Το τρένο από εδώ συμπορεύεται με το ποτάμι. Χορταίνουμε τον Έβρο, που αιχμαλωτίζει στα νερά του το αβρό απογευματινό φως!

Και συνεχίζοντας τη βόρεια πορεία μας,

δεξιά μας, λίγα μέτρα από την αντίπερα όχθη, αντικρίζουμε ξεμοναχιασμένο το πρώτο τουρκικό χωριό. Λίγα λεπτά αργότερα στο βάθος αρχίζει να ξεχωρίζει, περιτριγυρισμένος από δίδυμα βυζαντινά τείχη και οχυρωματικούς πυργίσκους, ο βραχμάδης λόφος του **Διδυμότειχου**, που εδώ και έξι αιώνες φιλοξενεί στις ρίζες του το παλαιότερο τζαμί της Ευρώπης.

Επόμενος σταθμός, όπως μας πληροφορεί η επιτηδευμένα μακρόσυρτη φωνή του σιδηροδρομικού: "**Άλλος για Πύθιο**", σύνθημα αποβίβασης προς τους συνοσιζόμενους στους διαδρόμους μουσουλμάνους. Το συνοριακό χωριό του **Πυθίου**. Η σιδηροδρομική έξοδος της χώρας προς την Τουρκία.

Το τρένο σταματά στην πλατφόρμα του σταθμού, κοντά στο τελωνείο, δίπλα στη σιδηροδρομική γέφυρα του Έβρου, που στις δυο της άκρες, πάνω απ' τα στρατιωτικά φυλάκια κυ-

ΣΤΑΘΜΟΣ ΔΙΔΥΜΟΤΕΙΧΟΥ

Σταθμός Ορεστιάδας: Αξίες με γερή κράση... εδώ στην Θράκη δεν έμαθαν ακόμη για τις "σημαίες ευκαιρίας" (επάνω δεξιά)
Τουρκική στρατιωτική έπαλξη στη συνοριακή γραμμή.

ΕΒΡΟΣ

Λυρικές εξάρσεις. Ο ήλιος είναι στη χάση του και

το λυκόφως βάφει με χρυσό και μενεξελί το τέλος του ταξιδιού...

ματίζουν η Ελληνική σημαία και η Τουρκική ημισέληνος, και το κέντρο της ασπρίζει η κρίσιμη διαχωριστική γραμμή. Το μεταίχμιο..! Σε μερικά λεπτά, περνώντας κάτω απ' τον τετράωρο βυζαντινό πύργο του 14^{ου} αιώνα, εγκαταλείπουμε το Πύθιο. Για να συναντήσουμε σε μικρή απόσταση την απλωμένη σε επίπεδη έκταση, καλοφτιαγμένη πόλη της **Ορεστιάδας**.

Δέκα λεπτά αργότερα, πέντε - έξι χιλιόμετρα ανατολικά του χωριού **Νέα Βύσσα**, με φόντο

Κατευθυνόμαστε προς το **Δίλοφο** και στα αριστερά μας, ένας "ειρωνικός συγχρωτισμός" αποψιλώνει κάθε αίσθηση ομορφιάς: Στον κίτρινο καμβά των ανθισμένων ηλιοτροπίων, σαν σταγόνες αίματος φαντάζουν τα κόκκινα ταμπελάκια ενός ναρκοπεδίου! Μα λίγα χιλιόμετρα βορειότερα έξω από το χωριό **Λίκαια** το τρένο ξεκολλάει από τα ελληνοτουρκικά σύνορα και η ατμόσφαιρα αποφορτίζεται δραστικά απ' τους αντικατοπτρισμούς της γεωπολιτικής! Τώρα, στα λίγα χιλιόμετρα

41° 45 Β' ΠΑΡΑΛΛΗΛΟΣ

Παιδική ανεμελιά πλάι στα Ελληνοβουλγαρικά σύνορα.

τις πολυώροφες πολυκατοικίες, βλέπουμε την **Ανδριανούπολη** με το μνημειώδες τζαμί - σύμβολο αυτοκρατορικής μεγαλοπρέπειας - πλαισιωμένο από τέσσερις αέρινους μιναρέδες! Ανηφορίζοντας προς το χωριό **Καστανιές**, η μεγαλύτερη πόλη της Ευρωπαϊκής Τουρκίας χάνεται. Από εδώ πλέον η εγγύτητα με το "ρευστό σύνορο" γίνεται αποπνικτική! Η γραμμή είναι σχεδόν χαραγμένη πάνω στην όχθη του Έβρου και σε ορισμένα σημεία τόσο κοντά, ώστε μπορείς απ' το τρένο να βουτήξεις στα "επικίνδυνα" νερά του!

που απομένουν μέχρι το τέλος του ταξιδιού, δεξιά μας συναντάμε τη Βουλγαρία.

Έχει αρχίσει να σουρουπώνει και ο ήλιος ζωγραφίζει με κόκκινο...πάνω στα νερά του ποταμού, το τέλος της ημέρας!

Σε λίγη ώρα στο βορειότερο άκρο της ελληνικής επικράτειας, στο ακριτικό χωριό **Ορμένιο**, έπειτα από έντεκα ώρες πληθωρικής ανθρωπογεωγραφίας, θα ακουσθεί ο διαπεραστικός συριγγός των φρένων του τρένου...που σημαίνει και το αντίο της διαδρομής μας!